

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยวินัยตำรวจ พุทธศักราช 2477

นริศรานุวัดติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาลงวันที่ 11 มกราคม พ.ศ.2476)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่าเป็นการสมควรจะตราบทบัญญัติว่าด้วยวินัยของตำรวจเสียใหม่ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

หมวด 1

บทเบ็ดเสร็จทั่วไป

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า "พระราชบัญญัติ ว่าด้วยวินัยตำรวจ พุทธศักราช 2477"

มาตรา 2 ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกกฎว่าด้วยอาญาฐานละเมิดวินัย สำหรับเจ้าพนักงานตำรวจ พ.ศ. 2458 และบรรดากฎหมาย กฎ ข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบทบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

หมวด 2

ว่าด้วยวินัย

มาตรา 4 วินัยตำรวจนั้น คือ การที่ตำรวจต้องประพฤติตนให้เป็นผู้มีมรรยาทอันดีงามตามแบบอย่างธรรมเนียมของตำรวจ

มาตรา 5 การกระทำผิดวินัยตำรวจนั้น ท่านให้หมายความรวมถึงการกระทำความผิดดังต่อไปนี้

1. คือ ขัดขึ้น หลีกเลียง หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตนที่ชอบด้วยกฎหมาย
2. ไม่รักษาระเบียบการเคารพระหว่างผู้ใหญ่ผู้น้อย
3. ไม่ประพฤติตนให้เคร่งครัดต่อมรรยาท และระเบียบแบบแผนของตำรวจ
4. ก่อให้เกิดความสามัคคีในคณะตำรวจ
5. เกียจคร้าน ละทิ้ง หรือเดินเล่อต่อหน้าที่ราชการ

6. กล่าวเท็จ
7. ใช้กริยาวาจาไม่สมควร หรือประพฤติไม่สมควร
8. ไม่ตักเตือนสั่งสอนหรือลงทัณฑ์ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาที่กระทำผิดตามโทษานุโทษ
9. เสพเครื่องคองของเมฆาจนเสียกริยา หรือยาเสพติดให้โทษ
10. มีความเลินเล่อหรือจงใจทำให้ทรัพย์สินของรัฐบาลเสียหาย
11. จะเป็นคนเดียวหรือรวมกันหลายคนก็ตาม พยายามหรือสมคบกัน เพื่อจะใช้อำนาจด้วยประการใด ๆ เป็นเชิงบังคับผู้บังคับบัญชาเป็นทางให้เสียระเบียบแบบแผนวินัยของตำรวจ
12. ประพฤติผิดวินัยข้าราชการพลเรือน ดังที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้อยู่

มาตรา 6 ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่จัดการระวังรักษาวินัยตำรวจที่ตนเป็นผู้บังคับบัญชาอยู่นั้น โดยกวัดจั้น ถ้าหากว่าในการรักษาวินัยตำรวจนั้น จำเป็นต้องใช้อาวุธหรือกำลังบังคับเพื่อทำการปราบปรามตำรวจผู้ก่อการกำเริบก็ดีหรือเพื่อบังคับตำรวจผู้ละทิ้งหน้าที่ให้กลับทำหน้าที่ของตนก็ดี ผู้บังคับบัญชาและผู้ช่วยเหลือไม่ต้องรับโทษในการที่ตนได้กระทำไปโดยสุจริต และจำเป็นตามเหตุผลอันสมควรนั้น แต่เมื่อมีเหตุดังกล่าวนี ผู้บังคับบัญชาจักต้องรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาเหนือตนตามลำดับชั้นจนถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยเร็ว

มาตรา 7 ตำรวจผู้ใดกระทำผิดต่อวินัยตำรวจ จะต้องรับทัณฑ์ตามวิธีที่ปรากฏในหมวด 3 แห่งพระราชบัญญัตินี้

หมวด 3

อำนาจลงทัณฑ์

มาตรา 8 ทัณฑ์ที่จะลงแก่ผู้กระทำผิดต่อวินัยตำรวจดังกล่าวไว้ในหมวด 2 นั้น ให้มีกำหนดเป็นหกสถาน คือ

1. ภาคทัณฑ์
2. ทัณฑ์กรรม
3. กักยาม
4. กักขัง
5. จำขัง
6. ลงโทษตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน

มาตรา 9⁽¹⁾ ภาคทัณฑ์นั้นคือ ผู้กระทำผิดมีความผิดอันควรต้องรับทัณฑ์สถานหนึ่งสถานใดดังกล่าวมาแล้ว แต่มีเหตุอันควรปราณี จึงเป็นแต่แสดงความผิดของผู้นั้นให้ปรากฏ หรือให้ทำทัณฑ์บนไว้

ทัณฑ์กรรมนั้นคือ ให้ทำงานโยธา งานสุขาภิบาล หรืองานอื่นของราชการเพิ่มจากหน้าที่ประจำซึ่งตนจะต้องปฏิบัติอยู่แล้ว หรือปรับให้อยู่เวรยามนอกจากหน้าที่ประจำ

กักยาม คือ กักตัวไว้ในบริเวณใดบริเวณหนึ่งที่สมควร ตามแต่ที่จะกำหนดให้

กักขัง คือ ขังในที่ที่จัดไว้เพื่อควบคุมแต่เฉพาะคนเดียว หรือรวมกันหลายคน แล้วแต่จะได้มีคำสั่ง

จำขัง คือ ขังในที่ควบคุม และจะใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องจำขังได้เฉพาะเมื่อผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ชั้นผู้บังคับกองขึ้นไปสั่งในกรณีต่อไปนี้

(1) เมื่อมีเหตุให้เห็นว่าผู้ต้องจำขังน่าจะทำอันตรายต่อชีวิต หรือร่างกายของตนเองหรือผู้อื่น

(2) เมื่อผู้ต้องจำขังมีอาการแสดงให้เห็นว่า เป็นบุคคลลึกลับจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ อันอาจเป็นภัยอันตรายต่อตนเองหรือผู้อื่น

(3) เมื่อมีเหตุให้เห็นว่าผู้ต้องจำขังพยายามจะหลบหนีการควบคุม

(4) เมื่อคุมตัวผู้ต้องจำขังไปนอกที่ควบคุม และเป็นการสมควรที่จะต้องใช้เครื่องพันธนาการ

(5) เมื่อเห็นเป็นการสมควรจะต้องใช้เครื่องพันธนาการ เนื่องแต่สภาพของที่ควบคุมหรือสภาพของเหตุการณ์

ในกรณีดังกล่าวแล้ว ถ้าเป็นเหตุฉุกเฉินไม่สามารถจะให้ผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ชั้นผู้บังคับกองขึ้นไปสั่งการได้ทันที่ให้ผู้มีหน้าที่ควบคุมซึ่งเป็นหัวหน้าอยู่ในขณะนั้นเป็นผู้สั่งการได้ แต่ต้องรายงานตามลำดับถึงผู้มีอำนาจโดยปกติเป็นการด่วน และผู้มีอำนาจโดยปกติจะสั่งคดีเสียก็ได้

กักขังหรือจำขังนั้นจะใช้งานโยธา งานสุขาภิบาล หรืองานอื่นของราชการด้วยก็ได้ แต่วันหนึ่งไม่ให้เกิน 6 ชั่วโมง

การลงโทษตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน หมายถึงการลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ซึ่งใช้อยู่ แต่การสั่งกรณีไล่ออก หรือปลดออก หรือให้ออก หรือพักราชการแก่พลตำรวจหรือนายสิบตำรวจ ซึ่งมีไช้ระหว่างประจำการตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร หรือเสมียนพนักงาน ให้อธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมตำรวจตั้งแต่ชั้นผู้บัญชาการตำรวจ หรือเทียบเท่าขึ้นไป สั่งได้ตามเหตุที่ระบุในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

นอกจากทัณฑ์ที่กล่าวไว้ในมาตรา 8 ห้ามมิให้ใช้วิธีลงทัณฑ์อย่างอื่น

มาตรา 9 ทวิ⁽¹⁾ เมื่อมีความจำเป็นจะต้องกักตัวไว้สอบสวน ให้ผู้บังคับบัญชามีอำนาจกักตัวผู้ได้บังคับบัญชาระหว่างดำเนินการสอบสวน เพื่อลงทัณฑ์ได้เท่าที่จำเป็นแก่การสอบสวน แต่ต้องไม่เกินอำนาจลงทัณฑ์กักขังของผู้สั่งกักตัวและต้องไม่เกินสิบห้าวัน ทั้งต้องให้เป็นไปตามระเบียบของกรมตำรวจ

ให้นับวันที่ถูกกักตัวรวมเข้าในวันลงทัณฑ์กักขัง กักขัง หรือจำขังด้วยถ้าสั่งลงทัณฑ์อย่างอื่นนอกจากทัณฑ์ดังกล่าว และเป็นทัณฑ์ที่ไม่ใช่ไล่ออกหรือปลดออก แม้ถูกกักตัวเพียงวันเดียวก็ให้ถือว่าได้รับทัณฑ์นั้นมาครบแล้ว

มาตรา 10⁽²⁾ ในการที่ผู้บังคับบัญชาจะลงทัณฑ์แก่ผู้กระทำผิด นอกจากลงโทษตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ให้กระทำได้แต่เฉพาะตามที่กำหนดอำนาจลงทัณฑ์ในตารางท้ายพระราชบัญญัตินี้

ส่วนผู้บังคับบัญชาชั้นใด จะมีอำนาจเป็นผู้ลงทัณฑ์ชั้นใด และผู้อยู่ในบังคับบัญชาชั้นใด จะเป็นผู้รับทัณฑ์ชั้นใด ซึ่งตามตารางกำหนดอำนาจลงทัณฑ์มีได้กำหนดไว้ให้ถือเกณฑ์เทียบ ดังต่อไปนี้

ก. เทียบชั้นผู้บัญชาการ จเรตำรวจ

ข. เทียบชั้นผู้ช่วยผู้บัญชาการ ผู้ช่วยจเรตำรวจ

ค. เทียบชั้นผู้บังคับการ

1. เลขานุการกรม

2. หัวหน้ากอง
  3. ข้าราชการตำรวจชั้นนายพันตำรวจเอกขึ้นไป
- ง. เทียบชั้นรองผู้บังคับการ
1. รองเลขานุการกรม
  2. รองหัวหน้ากอง
  3. ข้าราชการตำรวจชั้นนายพันตำรวจโท
- จ. เทียบชั้นผู้กำกับการ
- ข้าราชการตำรวจชั้นนายพันตำรวจตรี
- ฉ. เทียบชั้นผู้บังคับกอง
1. หัวหน้าแผนก
  2. สารวัตร
  3. นายเวรผู้บัญชาการ
  4. นายเวรจเรตำรวจ
  5. นายแพทย์โท
  6. ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัด
  7. ข้าราชการตำรวจชั้นนายร้อยตำรวจเอก
- ช. เทียบชั้นผู้บังคับหมวด
1. ประจำแผนก
  2. หัวหน้าสถานี
  3. หัวหน้ากิ่งสถานี
  4. รองสารวัตร
  5. สมุหบัญชี
  6. พนักงานพัสดุ
  7. พนักงานทะเบียนพล
  8. นายแพทย์ตรี
  9. นายเวรผู้บังคับการ
  10. ผู้ช่วยนายเวรผู้บังคับการ
  11. ผู้ช่วยนายเวรผู้บัญชาการ
  12. ผู้ช่วยนายเวรจเรตำรวจ
  13. ตรวจคนเข้าเมืองอำเภอ
  14. ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่มียศไม่เกินนายร้อยตำรวจโท
- ทั้งนี้ ผู้ครองตำแหน่งแต่ละตำแหน่ง ต้องเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร
- ซ. เทียบชั้นผู้บังคับหมู่
1. หัวหน้าสถานี

2. หัวหน้ากิ่งสถานี
3. สมุหบัญชี
4. พนักงานพัสดุ
5. ผู้ช่วยนายเวรผู้บังคับการ
6. พนักงานทะเบียนพล
7. พนักงานทะเบียนคนต่างด้าว
8. นายสิบพยาบาล
9. นักเรียนนายร้อยตำรวจ
10. ตรวจคนเข้าเมืองอำเภอ
11. เสมียนพนักงาน

ทั้งนี้ นอกจาก 9. ผู้ครองตำแหน่งแต่ละตำแหน่งต้องเป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน

มาตรา 11 ผู้ลงทัณฑ์หรือผู้รับทัณฑ์ ซึ่งตำแหน่งที่รับราชการอยู่ไม่ตรงตามที่เทียบไว้ในมาตรา 10 แห่งหมวดนี้ ให้ถือเกณฑ์เทียบกับชั้นที่ใกล้เคียงหรือเสมอกันตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 10 นั้น

ผู้ลงทัณฑ์หรือผู้รับทัณฑ์ ถ้าตำแหน่งกับยศตามที่เทียบไว้ในมาตรา 10 หรือมาตรา 11 ต่างกัน ให้ถือเอาตำแหน่งเป็นเกณฑ์ ผู้ทำการแทนหรือผู้รักษาราชการแทน หรือผู้รั้งตำแหน่งก็ดี หรือผู้ที่อ้างว่าที่ยศอยู่ก็ดี สำหรับการลงทัณฑ์ หรือรับทัณฑ์ให้ถือเสมือนหนึ่งได้ครองตำแหน่งหรือยศนั้นแล้ว แต่ผู้ที่มียศต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตรจะใช้อำนาจของชั้นสัญญาบัตรซึ่งแม้ในขณะที่ทำหน้าที่แทนในตำแหน่งสัญญาบัตรตำแหน่งใดก็ดีสำหรับลงทัณฑ์ไม่ได้

มาตรา 12 กำหนดอำนาจลงทัณฑ์ตามที่ตราไว้นี้ ผู้มีอำนาจลงทัณฑ์สั่งลงทัณฑ์เต็มที่ได้สถานใดสถานหนึ่งแต่สถานเดียว ถ้าสั่งลงทัณฑ์ถึงสองสถานพร้อมกัน ต้องกำหนดทัณฑ์เพียงกึ่งหนึ่งของอัตราในสถานนั้น ๆ และห้ามมิให้ลงทัณฑ์ในคราวเดียวมากกว่าสองสถาน

มาตรา 13 ก่อนที่ผู้มีอำนาจลงทัณฑ์จะลงทัณฑ์ครั้งคราวใดก็ดีให้พิจารณาโดยถ่วงถ่วงจนได้ความแน่นอนกว่า ผู้ที่จะต้องรับทัณฑ์นั้นมีความผิดจริงแล้ว จึงสั่งลงทัณฑ์ อย่างลงทัณฑ์โดยโทษจรด หรือลงทัณฑ์แก่ผู้ที่ไม่ได้ความชัดเจนว่ามีความผิดนั้นเป็นอันขาด เมื่อพิจารณาความผิดละเอียดแล้วต้องชี้แจงให้ผู้กระทำผิดนั้นทราบว่าจะกระทำผิดในข้อใด เพราะเหตุใดแล้วจึงลงทัณฑ์

มาตรา 14 ถ้าผู้มีอำนาจบังคับบัญชา ให้ลงทัณฑ์ข้าราชการชั้นสัญญาบัตรคนใดไปแล้ว ให้แจ้งเรื่องลงทัณฑ์นั้นเสนอตามลำดับชั้นจนถึงอธิบดีกรมตำรวจ

มาตรา 15 เมื่อผู้มีอำนาจบังคับบัญชาได้ทราบว่า ผู้ซึ่งอยู่ในบังคับบัญชาของตนมีความผิดจนปรากฏแน่นอนแล้ว แต่ผู้กระทำผิดนั้นควรรับทัณฑ์ที่เหนืออำนาจตนจะสั่งลงทัณฑ์ได้ ก็ให้รายงานชี้แจงความผิดของผู้กระทำผิดตลอดจนออกความเห็นว่าการลงทัณฑ์ประการใด เสนอตามลำดับชั้น จนถึงผู้มีอำนาจลงทัณฑ์เพื่อขอให้ผู้นั้นสั่งการต่อไป

มาตรา 16 ⁽¹⁾ ถ้าเป็นความผิดซึ่งได้มีกฎกระทรวงกำหนดโทษไว้แน่นอนแล้ว เช่น ฐานขาดหนีราชการ เป็นต้น หากกำหนดโทษนั้นเกินอำนาจของผู้บังคับบัญชาที่จะสั่งลงโทษได้ ก็ให้นำเสนอตามลำดับถึงผู้มีอำนาจลงโทษ

มาตรา 17 นายตำรวจ ที่เป็นหัวหน้าทำการควบคุมตำรวจไปราชการ โดยลำพัง ให้มีอำนาจที่จะสั่งลงโทษผู้อยู่ใต้อำนาจในระหว่างเวลาที่ควบคุมอยู่นั้นเสมอผู้มีอำนาจสั่งลงโทษเหนือคนขึ้นไปอีกชั้นหนึ่งได้ แต่ไม่เกินอำนาจรองอธิบดี

มาตรา 18 ผู้มีอำนาจลงโทษได้สั่งลงโทษผู้กระทำความผิดในฐานจำขังหรือกักขังแล้ว และขณะรับทัณฑ์อยู่นั้น ผู้รับทัณฑ์กระทำความผิดขึ้นอีก ผู้มีอำนาจลงโทษจะสั่งเพิ่มทัณฑ์ ก็ให้พิจารณาคุกกำหนดโทษที่ตั้งไว้แต่เดิมก่อน ห้ามมิให้กำหนดเวลาให้ผู้ต้องถูกจำขัง หรือกักขังทั้งกำหนดเดิมและกำหนด ที่เพิ่มใหม่รวมกันเกินกว่ากำหนดอำนาจของผู้สั่งลงโทษนั้นเป็นอันขาดหากผู้กระทำความผิดควรรับทัณฑ์เกินกว่าอำนาจผู้ที่จะสั่งลงโทษแล้ว ให้ปฏิบัติตามที่กล่าวไว้ในมาตรา 15 แห่งหมวดนี้

มาตรา 19 นับตั้งแต่วันที่ปรากฏหลักฐานแห่งความผิดของผู้กระทำความผิดซึ่งจะต้องรับทัณฑ์ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยมีคำสั่งลงโทษอันแน่นอนแล้ว ถ้าผู้มีอำนาจลงโทษมิได้จัดการให้ผู้นั้นได้รับทัณฑ์ภายในกำหนดสามเดือนให้นับว่าล่วงเลยเวลาที่จะลงโทษตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นไว้แต่ผู้ที่กระทำความผิดนั้นขาดหนีราชการก่อนครบกำหนดสามเดือน จึงมิให้นับวันที่ขาดหนีนั้นเข้าในกำหนดเวลาล่วงเลย ให้นับแต่วันที่ได้ตัวผู้นั้นกลับมาซึ่งที่รับราชการ

มาตรา 20 เมื่อผู้มีอำนาจ ได้สั่งลงโทษตามพระราชบัญญัตินี้แล้วผู้ที่สั่งลงโทษหรือผู้มีอำนาจบังคับบัญชาเหนือผู้ที่สั่งลงโทษนั้น มีอำนาจที่จะเพิ่มทัณฑ์หรือลดทัณฑ์ หรือยกทัณฑ์เสียก็ได้ แต่ถ้าเพิ่มทัณฑ์แล้ว ทัณฑ์ที่สั่งเพิ่มขึ้นนั้นรวมกับทัณฑ์ที่สั่งไว้แล้ว ต้องไม่เกินอำนาจของผู้ที่สั่งใหม่นั้น

หมวด 4

การร้องทุกข์

มาตรา 21 ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา อาจร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาได้เมื่อเห็นว่าผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหรือสั่งลงโทษในทางที่ผิดหรือไม่สมควรหรือไม่เป็นธรรม หรือผิดกฎหมาย หรือแบบธรรมเนียมวินัยตำรวจที่ดี หรือเห็นว่าตนมิได้รับประโยชน์หรือสิทธิตามที่ควรจะได้รับในราชการก็ดีคำร้องทุกข์นี้ให้ทำเป็นคำชี้แจงแสดงเหตุผลที่อ้างให้ชัดเจน และให้ยื่นได้ในทางที่เป็นระเบียบไม่ก้าวก่าย

มาตรา 22 ตำรวจจะร้องทุกข์ได้แต่สำหรับตนเองเท่านั้น ห้ามมิให้ร้องทุกข์แทนผู้อื่นเป็นอันขาด และห้ามมิให้ลงชื่อรวมกันหรือเข้ามาร้องทุกข์พร้อมกันหลายคน และห้ามมิให้ประชุมกันเพื่อหารือเรื่องจะร้องทุกข์

มาตรา 23 ห้ามมิให้ร้องทุกข์ในเวลาที่ยังกำลังเข้าแถว หรือในขณะที่กำลังทำหน้าที่ราชการอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เวลาเป็นยาม เป็นเวรดังนี้เป็นต้น และห้ามมิให้ร้องทุกข์ก่อนเวลาล่วงไปแล้วยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่ ที่มีเหตุจะต้องร้องทุกข์นั้นเกิดขึ้น

มาตรา 24 ห้ามมิให้ร้องทุกข์ว่าผู้บังคับบัญชาของทัณฑ์แรงแกน ไปถ้าหากว่าผู้บังคับบัญชานั้นมิได้ลงทัณฑ์เกินอำนาจที่จะทำได้ตามความในหมวด 3 แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 25 ถ้าจะกล่าวโทษผู้ใด ให้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรงของผู้นั้น จะร้องทุกข์ด้วยวาจา หรือจะเขียนเป็นหนังสือก็ได้ ถ้าผู้ร้องทุกข์มาร้องทุกข์ด้วยวาจา ให้ผู้รับการร้องทุกข์จดข้อความสำคัญของเรื่องที่ร้องทุกข์นั้นแล้วอ่านให้ผู้ร้องทุกข์ฟังตามที่จดไว้ และให้ผู้ร้องทุกข์ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานด้วย

ถ้าหากว่าผู้ร้องทุกข์ไม่ทราบชัดว่า ตนได้รับความเดือดร้อนจากผู้ใดแน่ ก็ให้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรงของตน เพื่อเสนอไปตามลำดับชั้นจนถึงที่สุด คือ ผู้ที่จะสั่งการได้ส่วนและแก้ความเดือดร้อนนั้นได้

มาตรา 26 ถ้าร้องทุกข์เป็นหนังสือแล้ว หนังสือนั้นต้องลงลายมือชื่อของผู้ร้องทุกข์ คำร้องทุกข์ฉบับใดไม่มีลายมือชื่อของผู้ร้อง ผู้บังคับบัญชาไม่ต้องพิจารณา

มาตรา 27 เมื่อผู้ใดร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาตามระเบียบที่วางไว้แล้วและเวลาล่วงพ้นไปสิบห้าวัน ยังไม่ได้รับชี้แจงประการใด ทั้งความเดือดร้อนก็ยังไม่ปลดเปลื้องไป ให้ร้องทุกข์ใหม่ต่อผู้บังคับบัญชาชั้นสูงที่ถัดขึ้นไปเป็นลำดับอีก และในการร้องทุกข์ครั้งนี้ให้ชี้แจงด้วยว่า ได้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาชั้นใดมาแล้วแต่เมื่อใด

มาตรา 28 ถ้าผู้บังคับบัญชาได้รับเรื่องร้องทุกข์เมื่อใด ต้องรีบไต่สวนและแก้ไขความเดือดร้อน หรือชี้แจงให้ผู้ร้องทุกข์เข้าใจ จะเพิกเฉยเสียไม่ได้เป็นอันขาด ผู้ใดเพิกเฉยนับว่ากระทำผิดต่อวินัยตำรวจ

มาตรา 29 ถ้าผู้บังคับบัญชาที่ได้รับคำร้องทุกข์ ได้ชี้แจงให้ผู้ร้องทุกข์ทราบแล้ว แต่ผู้ร้องทุกข์ยังไม่หมดสงสัย ก็ให้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปได้ แต่ต้องชี้แจงด้วยว่า ได้ร้องทุกข์นี้ต่อผู้ใดได้รับคำชี้แจงอย่างไรแล้วด้วย

มาตรา 30 หากปรากฏชัดว่า ข้อความที่ร้องทุกข์เป็นความเท็จ หรือ การร้องทุกข์นั้นกระทำไปโดยผิดระเบียบที่กล่าวมา ผู้ร้องทุกข์จะต้องมีความผิดฐานกระทำผิดต่อวินัยตำรวจ

มาตรา 31 ⁽¹⁾ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ประกาศมา ณ วันที่ 5 ตุลาคม พุทธศักราช 2477 เป็นปีที่ 10 ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

ตารางกำหนดอำนาจลงทัณฑ์ตำรวจ*

ผู้บังคับบัญชา	ผู้กระทำผิดวินัย	ทัณฑ์การกรม	กักยาม	กักขัง	จำขัง
อธิบดี	ผู้ช่วยผู้บัญชาการ	-	2 วัน	-	-
	ผู้บังคับการ	-	3 วัน	-	-
	รองผู้บังคับการ	-	7 วัน	-	-
	ผู้กำกับการ	-	15 วัน	-	-
	รองผู้กำกับการ	-	20 วัน	-	-
	ผู้บังคับกอง	-	30 วัน	30 วัน	-
	ผู้บังคับหมวด	-	60 วัน	60 วัน	-
	ผู้บังคับหมู่	3 วัน	90 วัน	90 วัน	90 วัน
	ลูกแถว	3 วัน	90 วัน	180 วัน	180 วัน
รองอธิบดี	ผู้ช่วยผู้บัญชาการ	-	2 วัน	-	-
	ผู้บังคับการ	-	3 วัน	-	-
	รองผู้บังคับการ	-	5 วัน	-	-
	ผู้กำกับการ	-	10 วัน	-	-
	รองผู้กำกับการ	-	15 วัน	-	-
	ผู้บังคับกอง	-	20 วัน	20 วัน	-
	ผู้บังคับหมวด	-	40 วัน	45 วัน	-
	ผู้บังคับหมู่	3 วัน	90 วัน	90 วัน	90 วัน
	ลูกแถว	3 วัน	90 วัน	180 วัน	180 วัน

ผู้บังคับบัญชา	ผู้กระทำผิดวินัย	ทัณฑ์กรรม	กักยาม	กักขัง	จำขัง
ผู้บังคับบัญชา	ผู้ช่วยผู้บัญชาการ	-	1 วัน	-	-
	ผู้บังคับการ	-	2 วัน	-	-
	รองผู้บังคับการ	-	4 วัน	-	-
	ผู้กำกับการ	-	7 วัน	-	-
	รองผู้กำกับการ	-	10 วัน	-	-
	ผู้บังคับกอง	-	15 วัน	15 วัน	-
	ผู้บังคับหมวด	-	30 วัน	30 วัน	-
	ผู้บังคับหมู่	3 วัน	90 วัน	90 วัน	90 วัน
	ลูกแถว	3 วัน	90 วัน	180 วัน	180 วัน
ผู้ช่วยผู้บัญชาการ	ผู้บังคับการ	-	1 วัน	-	-
	รองผู้บังคับการ	-	3 วัน	-	-
	ผู้กำกับการ	-	5 วัน	-	-
	รองผู้กำกับการ	-	7 วัน	-	-
	ผู้บังคับกอง	-	10 วัน	10 วัน	-
	ผู้บังคับหมวด	-	20 วัน	20 วัน	-
	ผู้บังคับหมู่	3 วัน	60 วัน	60 วัน	60 วัน
	ลูกแถว	3 วัน	90 วัน	90 วัน	90 วัน

ผู้บังคับบัญชา	ผู้กระทำผิดวินัย	ทัณฑ์กรรม	กักยาม	กักขัง	จำขัง
ผู้บังคับการ	รองผู้บังคับการ	-	2 วัน	-	-
	ผู้กำกับการ	-	3 วัน	-	-
	รองผู้กำกับการ	-	5 วัน	-	-
	ผู้บังคับกอง	-	7 วัน	7 วัน	-
	ผู้บังคับหมวด	-	15 วัน	15 วัน	-
	ผู้บังคับหมู่	3 วัน	60 วัน	60 วัน	60 วัน
	ลูกแถว	3 วัน	90 วัน	90 วัน	90 วัน
รองผู้บังคับการ	ผู้กำกับการ	-	1 วัน	-	-
	รองผู้กำกับการ	-	3 วัน	-	-
	ผู้บังคับกอง	-	5 วัน	5 วัน	-
	ผู้บังคับหมวด	-	10 วัน	10 วัน	-
	ผู้บังคับหมู่	3 วัน	45 วัน	45 วัน	45 วัน
	ลูกแถว	3 วัน	75 วัน	75 วัน	75 วัน
ผู้กำกับการ	รองผู้กำกับการ	-	1 วัน	-	-
	ผู้บังคับกอง	-	3 วัน	-	-
	ผู้บังคับหมวด	-	7 วัน	7 วัน	-
	ผู้บังคับหมู่	3 วัน	45 วัน	45 วัน	45 วัน
	ลูกแถว	3 วัน	75 วัน	75 วัน	75 วัน

ผู้บังคับบัญชา	ผู้กระทำผิดวินัย	ทัณฑ์กรรม	กักยาม	กักขัง	จำขัง
รองผู้กำกับการ	ผู้บังคับกอง	-	1 วัน	-	-
	ผู้บังคับหมวด	-	5 วัน	5 วัน	-
	ผู้บังคับหมู่	1 วัน	30 วัน	30 วัน	30 วัน
	ลูกแถว	2 วัน	60 วัน	60 วัน	60 วัน
ผู้บังคับกอง	ผู้บังคับหมวด	-	1 วัน	1 วัน	-
	ผู้บังคับหมู่	1 วัน	20 วัน	20 วัน	20 วัน
	ลูกแถว	2 วัน	45 วัน	45 วัน	45 วัน
ผู้บังคับหมวด	ผู้บังคับหมู่		15 วัน	15 วัน	15 วัน
	ลูกแถว		30 วัน	30 วัน	30 วัน
ผู้บังคับหมู่ที่เป็นหัวหน้าสถานี	ลูกแถว		3 ชั่วโมง	5 วัน	3 วัน
ผู้บังคับหมู่**	ลูกแถว		2 ชั่วโมง	3 วัน	-

*[ความในตารางกำหนดอำนาจลงทัณฑ์ตำรวจข้างบนนี้ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2493 รก.21 พฤศจิกายน 2493]

*[ความในอันดับสุดท้ายของตารางกำหนดอำนาจลงทัณฑ์ตำรวจข้างบนนี้เพิ่มความโดยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2497] คำอธิบาย

1. กำหนดอำนาจลงทัณฑ์ในตารางนี้ คือ กำหนดที่สูงที่สุด ผู้ลงทัณฑ์ จะสั่งเกินกำหนดนี้ไม่ได้ แต่ต่ำกว่านี้ได้
2. ทัณฑ์กรรมที่กำหนดไว้เป็นวัน ๆ หมายความว่าทำทัณฑ์กรรมทุก ๆ วันจนกว่าจะครบกำหนด ในวันหนึ่งนั้น ผู้ที่สั่งลงทัณฑ์จะกำหนดทัณฑ์กรรมได้ไม่เกินกว่าวันละหกชั่วโมง แต่ถ้าให้อยู่เวรยามในวันหนึ่งไม่เกินกำหนดเวลาอยู่เวรยามตามปกติ ผู้สั่งลงทัณฑ์ทัณฑ์กรรมให้กำหนดโดยชัดเจนว่าทัณฑ์กรรมกี่วัน และวันละเท่าใด
3. ทัณฑ์จำขัง ห้ามลงแก่ผู้ที่มียศชั้นจ่านายสิบตำรวจขึ้นไป

*[ตารางกำหนดอำนาจลงทัณฑ์ตำรวจ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2493]

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยวินัยตำรวจแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2477 (มาตรา 5)

มาตรา 5 ให้แก้ตารางกำหนดอำนาจลงทัณฑ์ตำรวจท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ พุทธศักราช 2477 ดังนี้
คำว่า "รัฐมนตรีหรืออธิบดี" ในช่องผู้สั่งลงทัณฑ์ให้แก้เป็น "รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรืออธิบดีกรมตำรวจ"

[รก.2478/-/113/28 เมษายน 2478]

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยวินัยตำรวจ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2479 (มาตรา 3)

มาตรา 3 ให้อธิบดีกรมตำรวจมีอำนาจสั่งนายสิบตำรวจ พลตำรวจซึ่งมิใช่ผู้ที่อยู่ในระหว่างประจำการตามกฎหมายว่าด้วย
การรับราชการทหารหรือข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวาในกรมตำรวจ ออกจากราชการได้ตามเหตุที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการพลเรือน

[รก.2480/-/105/12 เมษายน 2480]

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยวินัยตำรวจ (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2480

[รก.2480/-/1985/30 มีนาคม 2480]

พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2493

[รก.2493/63/1051/21 พฤศจิกายน 2493]

พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ (ฉบับที่ 6) พุทธศักราช 2495 (มาตรา 3)

มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2479

[รก.2495/62/1230/7 ตุลาคม 2495]

พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ (ฉบับที่ 7) พุทธศักราช 2497

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เดิมได้ให้อำนาจนายสิบตำรวจลงทัณฑ์พลตำรวจได้เฉพาะนายสิบ
ตำรวจที่ได้รับการแต่งตั้งให้มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าสถานีตำรวจเท่านั้น จึงเป็นเหตุให้ยากแก่การปกครองบังคับบัญชา สำหรับนาย
สิบตำรวจที่มีตำแหน่งผู้บังคับหมู่ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงของพลตำรวจ เพราะผู้บังคับหมู่มีหน้าที่ปกครองบังคับบัญชาแต่
ไม่มีอำนาจลงทัณฑ์ การที่เป็นอยู่ดังนี้ย่อมทำให้พลตำรวจไม่สู้เกรงกลัวผู้บังคับหมู่ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงของตน เพื่อขจัด
ข้อบกพร่องในด้านการปกครอง